

XORNADAS SOBRE A LEI DE ORDENACIÓN URBANÍSTICA E PROTECCIÓN DO MEDIO RURAL DE GALICIA

(LEI 9/2002 DO 30 DE DECEMBRO)

Vigo, 5 de xuño; Ourense, 10 de xuño; Lugo, 18 de xuño;
A Coruña, 24 de xuño de 2003

Mercedes López Caneda

Bolseira de investigación da EGAP

A Escola Galega de Administración Pública (EGAP) organizou en colaboración co Centro de estudos locais de Galicia estas xornadas sobre a Lei de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia; que se realizaron, con notable éxito de participación, en Vigo, Ourense, Lugo e A Coruña os días 5, 10, 18 e 24 de xuño respectivamente. A organización destas xornadas en diferentes cidades de Galicia responde á política de descentralización e coordinación entre administracións públicas coa que a EGAP pretende achega-la formación a un maior número de persoas e do xeito máis cómodo posible, evitando que a distancia supoña un factor disuasorio.

Foron inauguradas polo director da EGAP, **Domingo Bello Janeiro**, quen, despois de agradecer a presenza do público asistente e o esforzo dos relatores, salientou a importancia e actualidade do tema que se tratou nas xornadas. Fixo un percorrido polo proceso que levou a aprobación desta lei e destacou as novidades introducidas por ela, que pretenden favorecer-lo proceso urbanístico e contribuír así ó abaratamento do solo e da vivenda.

O primeiro relatorio da xornada correu a cargo de **Juan Carlos Prado del Valle**, xefe do Servicio provincial de urbanismo e inspección territorial da Delegación provincial da Coruña da Consellería de Política Territorial, Obras Públicas e Vivenda, quen falou sobre os *principios xerais do dereito urbanístico e o réxime xurídico do solo rústico*.

Comezou resaltando a importancia dos principios xerais do dereito, que teñen unha indubidable eficacia práctica, xa que son fonte do dereito e posúen un carácter informador do ordenamento xurídico. Os principios son preexistentes, o que non exclúe o seu carácter evolutivo, e a súa positivación é froito de lentos procesos de decantación.

Característica permanente da lexislación urbanística da nosa comunidade autónoma é a súa inserción na tradición e no acervo urbanístico común, que parte da Lei de 1956 na cal se conteñen unha serie de principios que se manteñen na actualidade como: a configuración do urbanismo como unha función pública, o principio de planificación, o principio de clasificación do solo, etc.

A Lei de 1985 de adaptación da Lei do solo a Galicia introduciu unha serie de modificacións, motivadas polas especialidades do asentamento territorial e pola distribución poboacional que se consideraban características de Galicia; a atención ás peculiaridades do noso medio rural será xa unha constante ineludible nas seguintes regulacións e, en particular, na Lei 9/2002 de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia.

A citada lei reproduce, en parte, unha serie de principios tradicionais no ordenamento xurídico español:

■ Principio de planificación: aparece recollido no artigo 1.2 da Lei 9/2002 que dispón que o réxime urbanístico do solo será determinado polo establecido nesta lei ou, na súa virtude, nos instrumentos de ordenación previstos nela; no artigo 3.1 que se refire ó ámbito da competencia urbanística concernente ó planeamento e no artigo 7 relativo ó réxime da propiedade, que conta cunhas facultades urbanísticas que se exercerán dentro dos límites e con cumprimento dos deberes establecidos nesta lei e, en virtude dela, polos plans de ordenación.

■ Principio de clasificación do solo: a lei galega refírese a el nos artigos 3.1.c) e no artigo 7, cando establece que as facultades urbanísticas do dereito de propiedade se exercerán conforme á clasificación urbanística dos predios.

■ A dirección pública da acción urbanística e o fomento da participación privada: principios que se recollen nos artigos 4.a) e 5 da Lei 9/2002.

■ Principio de equidistribución: o artigo 52.3 da lei imponlle ó Plan xeral o deber de garanti-lo equilibrio de beneficios e cargas derivados do dito plan entre as distintas áreas de reparto e a proporcionalidade entre o volume edificable e os espacios libres públicos de cada ámbito de ordenación. Isto reitérao no artigo 112.1 ó establece-las regras para a delimitación polo planeamento das áreas de reparto.

■ A participación pública nos procesos de planeamento e xestión e o dereito de información: están recollidos no artigo 5.4 da Lei 9/2002 e na regulación dos distintos procedementos, así como no artigo 100 relativo á publicidade do planeamento e ó dereito de información.

■ Principio da acción pública: atopamos este principio na disposición adicional cuarta da lei.

Seguidamente, Prado del Valle analizou os principios constitucionais que inflúen no dereito urbanístico. Así, o artigo 45 da Constitución española (CE, en adiante) reconece o dereito de todos a gozar dun medio natural adecuado para o desenvolvemento da personalidade e imponlles a tódolos cidadáns o deber de conservalo e ós poderes públicos, o de velar pola utilización racional de tódolos recursos naturais. O artigo 46 CE imponlles ós poderes públicos o deber de garanti-la conservación do patrimonio histórico, cultural e artístico dos pobos de España. O artigo 47 CE dispón que a regulación da utilización do solo se realizará de acordo co interese xeral, para impedi-la especulación e que a comunidade participará nas plusvalías que xere a acción urbanística dos entes públicos. Referiuse tamén ós artigos 33 (dereito de propiedade), 38 (liberdade de empresa), 132 (bens de dominio público) e 128 (subordinación ó interese xeral de toda a riqueza do país).

Estes principios deben complementarse cos que se derivan da nosa pertenza á Unión Europea. No Tratado da Unión Europea establécese como obxectivo a consecución dun crecemento equilibrado e sostido, sinalando que a política no ámbito do medio natural debe tender a alcanzar un grao de protección ambiental elevado, ó introduci-los principios de cautela, de utilización racional dos recursos naturais e o principio de transversalidade, que significa que as esixencias de protección ambiental deben integrarse na definición das demais políticas e que incide especificamente na ordenación do territorio e no urbanismo, constituíndose así na óptica dende onde acomete-la planificación e utilización do solo.

O relator fixo unha exposición dos traballos, documentos e programas comunitarios que dende hai décadas veñen establecendo as pautas para a utilización racional do solo. Así, referiuse en primeiro lugar á *Carta dos solos* do Consello de Europa (1972) na que se considera o solo como un dos bens máis prezados da humanidade e un recurso limitado que se destrúe facilmente. Respecto á política de ordenación do territorio, manifesta

que debe evitarse a destrucción do solo por motivos puramente económicos e engade que dado que as cidades converten en estéril o solo que ocupan e repercuten nas zonas veciñas, por razón das infraestructuras que necesitan e dos desfeitos que producen, é necesario que a urbanización sexa concentrada e organizada, evitando a ocupación dos solos de calidade. Na actualidade esta visión global do solo ten o seu reflexo na comunicación da Comisión do 16 de abril de 2002 «Cara a unha estratexia temática para a protección do solo», que considera que a ordenación territorial pode desempeñar un papel importante na protección dos recursos edáficos.

A *Carta europea de ordenación do territorio* (1983) establece como obxectivos fundamentais:

- asegurar un desenvolvemento económico equilibrado,
- mellora-la calidade de vida,
- administrar responsablemente os recursos naturais e protexe-lo medio natural, sinalando a necesidade de que a política do solo empregue as excesivas plusvalías do solo en beneficio da comunidade.

Para a consecución de tales obxectivos é necesario un esforzo político que asegure a coordinación sectorial, a coordinación entre os diferentes niveis de decisión e a máxima información e participación cidadá.

En 1994 aprobouse o documento *Europa 2000+: cooperación para a ordenación do territorio*, que incide na protección dos espazos abertos, corredores ecolóxicos e recursos de auga, nas funcións rexeneradoras e creativas dos espazos naturais para os núcleos urbanos, na necesidade de considera-las principais características paisaxísticas nos plans de ocupación do solo, de revitaliza-los núcleos rurais, de fomenta-la información e a participación, etc.

Na reunión informal, que tivo lugar en Postdam en 1999, os ministros responsables da ordenación do territorio (CEMAT) aprobaron a *Estratexia territorial europea: cara a un desenvolvemento equilibrado e sostido do territorio da Unión Europea*, no que se considera o territorio como unha nova dimensión da política europea e estudia a influencia das distintas políticas da comunidade con efectos sobre o territorio.

Moitas outras accións comunitarias aféctanlle indirectamente ó uso do solo e ó desenvolvemento territorial, como a Directiva 85/337/CEE, que establece a realización e publicación da avaliación de impacto ambiental de grandes proxectos, ou as directivas que fixan normas de calidade para os contornos dos espazos naturais.

Co paso do tempo, a política do medio natural da comunidade vén influíndo cada vez máis na evolución das zonas urbanas.

O 28 de outubro de 1999 a comisión aprobou un *Marco de actuación para o desenvolvemento urbano sostido na Unión Europea*, que fixa, como un dos seus obxectivos, protexer e mellora-lo medio natural urbano.

Respecto á ordenación, planificación e xestión do espazo litoral, o relator referiuse á Resolución 29 sobre a protección das zonas costeiras, aprobada polo Comité de ministros do Consello de Europa en outubro de 1973, na que se conteñen dezaseis recomendacións, entre as que destaca a necesidade dunha regulación que salvagarde o principio de dominio e acceso público, garantindo unha franxa litoral exenta de edificacións.

Na década dos oitenta, a *Carta europea do litoral*, aprobada en 1981 pola conferencia plenaria de rexións periféricas marítimas da Comunidade Económica Europea, tras destaca-lo papel esencial do litoral para a vida humana, advirte sobre a degradación urbanística das zonas litorais e propugna a conciliación entre protección do litoral e desenvolvemento, sinalando a necesidade dunha urbanización equilibrada, adaptada ás características orixinais de cada zona.

O quinto programa comunitario de acción en materia de medio natural «Cara a un desenvolvemento sostible» reconece a función central da ordenación territorial para acadalo obxectivo do desenvolvemento sostible, referíndose á necesidade de que a función planificadora asegure que se optimice a proporción da participación relativa das distintas actividades en función da capacidade de carga do medio natural, non só en función do consumo de recursos senón da capacidade de absorción de residuos.

A importancia e a vulnerabilidade do litoral levaron á aprobación da Recomendación do Parlamento Europeo e do Consello do 30 de maio de 2002, sobre a xestión integrada das zonas costeiras, dirixida á súa xestión sostible dende o punto de vista ambiental, manifestando a necesidade de estratexias que garantan o control da urbanización adicional e a explotación das zonas urbanas, e que ó mesmo tempo se respecten as características naturais do contorno costeiro. A dita recomendación remite á Comunicación da Comisión 547/2000 sobre «Xestión integrada das zonas costeiras, unha estratexia para Europa» que considera que o problema biofísico fundamental das zonas costeiras é que o desenvolvemento non se contén nos límites das capacidades ambientais locais.

Xa por último, aludiu ó sexto programa comunitario de acción en materia de medio natural, aprobado polo Parlamento europeo e polo Consello o 22 de xullo de 2002, que anima ós estados membros á utilización da ordenación do territorio como medio para asegurarlle ó cidadán unha maior protección ambiental e un desenvolvemento urbano sostible.

A continuación, Prado del Valle analizou a tradución práctica dos principios rectores do urbanismo na Lei 9/2002:

A) **Desenvolvemento económico e crecemento urbano:** o desenvolvemento urbanístico debe atende-las demandas de solo en condicións

axeitadas para servir a tódalas actividades humanas e, entre elas, ós asentamentos poboacionais e ás actividades económicas, pero axustándose ó concepto de desenvolvemento sostible. Combinando ámbalas dúas ideas, a lei pretende fortalecer-lo sistema urbano con distintas fórmulas:

1. Potenciando a conservación e rehabilitación do patrimonio construído, polo que se introducen medidas como:

■ Unha nova regulación do deber de conservación (art. 9) e das ordes de execución, en particular no solo rústico e de núcleo rural (art. 203), unida ó réxime restrictivo da demolición das edificacións tradicionais.

■ A inspección periódica das construcións (art. 200).

■ Rehabilitación forzosa de inmobles cando o planeamento así o impoña (art. 188).

■ O réxime de edificación forzosa e obrigar a edificar nos soares vacantes (art. 188 e seguintes).

■ Supresión da carga de cesión do solo correspondente ó 10% de aproveitamento tipo, naqueles polígonos para os que o plan impoña cargas onerosas de rehabilitación integral ou restauración de bens de interese cultural ou inmobles catalogados (art. 18.b).

2. Fomentando a concentración da urbanización:

■ No artigo 46 establécense límites de sostenibilidade, incrementado as intensidades máximas con carácter xeral nos municipios con maior poboación, para os solos urbanos non consolidados e os urbanizables que se atopen en continuidade coa cidade existente.

■ Impedindo a urbanización difusa e a edificación dispersa e descontrolada, regulando o solo rústico de acordo coa súa natureza e preservándoo do proceso urbanizador indiscriminado.

■ Establecendo unhas normas de calidade urbana (art. 48) para garantir-las condicións axeitadas de habitabilidade, salubridade e funcionalidade das vivendas e da propia cidade.

B) Cohesión social

A tal fin contribúe esencialmente o acceso de tódolos cidadáns ós servicios básicos, ás zonas verdes, parques, xardíns e espazos libres públicos, ás dotacións públicas, etc. A lei galega establece unhas reservas mínimas de solo para zonas verdes e equipamentos comunitarios públicos (art. 47), reservas de solo necesarias para atender-la demanda de vivendas de protección oficial (arts. 55.3, 64.f e 66.3). Impón a localización das dotacións nos lugares máis axeitados para satisfacer-las necesidades da

poboación (art. 47.3) e reitera a existencia da supresión das barreiras arquitectónicas e urbanísticas (art. 48).

C) Protección do medio natural

A enteira regulación do medio rural responde directamente ó dito principio rector, como resulta das finalidades relativas ó medio rural incorporadas no artigo 4 da lei.

Así mesmo, debe destacarse o artigo 6 da lei que sinala que as dúbidas na interpretación do planeamento urbanístico se resolverán tendo en conta os criterios de menor edificabilidade, de maior dotación para espazos públicos e de maior protección ambiental.

Para concluír, referiuse á regulación do solo non urbanizable contida na Lei 6/1998 en atención á interpretación dada polo Tribunal Constitucional na sentenza 164/2001. O artigo 9 da LRSV establece, en síntese, dous criterios para a clasificación do solo como non urbanizable: que o solo sexa incompatible coa transformación e que sexa inadecuado para un desenvolvemento urbano. Estes dous criterios mínimos de clasificación serven como criterios mínimos de igualación de tódolos propietarios de solo. Tal fin igualador atrae en principio a regulación do artigo 9 da LRSV á esfera competencial do Estado ex art. 149.1.1 CE. Así mesmo, a suma deses dous criterios permite identificar unha ampla marxe de regulación para cada comunidade autónoma.

A incompatibilidade coa transformación non a define a propia lei, senón que provirá dos «réximes especiais de protección» establecidos na lexislación sectorial e no planeamento territorial. Tampouco establece directamente o artigo 9.1 da LRSV directamente o réxime de usos do solo protexido, senón que se limita a asumilo que resulte da lexislación sectorial e do planeamento territorial. A efectiva clasificación do solo como non urbanizable non deriva automaticamente da fixación dun «réxime de especial protección», senón que depende, en todo caso, de que o órgano público competente para a clasificación do solo efectivamente conclúa que o réxime especial de protección previamente establecido esixe a clasificación do solo como non urbanizable.

O xuízo de adecuación ou inadecuación para o desenvolvemento urbano correspóndelle ó órgano competente para a clasificación do solo. En definitiva, correspóndelle ó planeamento establece-los criterios sobre cándo un terreo é adecuado, ou non, para o desenvolvemento urbano, remitíndolle desta forma a clasificación do solo ó planificador urbanístico.

Foi precisamente ó amparo destas consideracións polo que a lei galega mantivo no seu texto definitivo o criterio de inadecuación do solo rústico para o desenvolvemento urbano.

A falta de tempo impediu que Prado del Valle continuase o seu relatorio cunha análise pormenorizada do réxime xurídico do solo rústico,

pero esta si se contiña na documentación que por escrito e, elaborada por aquel, se lles entregou ós asistentes e que se atopa a disposición da EGAP para aqueles que teñan interese en consultala. Nela fai un percorrido pola evolución legal na regulación da materia, un estudio da doutrina do Tribunal Constitucional e, finalmente, céntrase na súa regulación actual na Lei 9/2002 (concepto, destino, dereitos e deberes dos propietarios, categorías, réxime de usos, réxime transitorio etc.).

Hipólito Pérez Novo, subdirector xeral de Disciplina e informes na Dirección Xeral de Urbanismo e vocal da Comisión superior de urbanismo de Galicia, falou das principais novidades da Lei 9/2002, sobre a clasificación do solo e o seu réxime xurídico. Comezou a súa intervención coa explicación do estatuto xurídico da propiedade do solo. No artigo 33 da Constitución española recoñécese o dereito de propiedade privada e establécese que a función social deste dereito delimitará o seu contido, de acordo coas leis. Tal definición do dereito de propiedade responde a principios establecidos e intereses tutelados na propia Constitución nos artigos 45, 46, 47 e 128.1. Consecuencia do anterior é que o dereito urbanístico descansa sobre dous piares básicos: o recoñecemento da propiedade privada do solo e a decisión pública sobre o destino e a utilización do solo a través da planificación.

A Lei 6/1998, sobre réxime do solo e valoracións, regula o estatuto xurídico básico da propiedade do solo, que constitúe o marco dentro do cal o lexislador autonómico debe moverse. O lexislador estatal establece a clasificación do solo coma un presuposto da definición das condicións básicas do dereito de propiedade urbana, e distingue tres supostos básicos por razón do destino urbanístico fundamental do solo:

- solo transformado urbanisticamente (urbano)
- solo apto para o proceso urbanizador (urbanizable)
- solo preservado de tal proceso (non urbanizable)

A Lei 9/2002 de Galicia mantén as mesmas clases de solo que estableceu a Lei do solo de Galicia: solo urbano, solo urbanizable, solo de núcleo rural e solo rústico, pero modifica os criterios de clasificación para adaptalos ó novo marco da lexislación estatal. A lexislación estatal non lle impide ó lexislador autonómico establecer outras clases de solo diferentes, sempre que se poida establecer a equivalencia ou correspondencia coas clases de solo definidas na LRSV.

A delimitación do contido urbanístico do dereito de propiedade cumprese a través das técnicas de clasificación e cualificación do solo. A técnica principal para diferenciarlos distintos réximes xurídicos a que deben suxeitarse tódolos terreos consiste na división destes en distintas cla-

ses de solo (clasificación) e posteriormente, unha vez aprobado o instrumento de planeamento máis específico de cada unha desas clases de solo, na regulamentación detallada do uso pormenorizado e condicións de edificación (cualificación). O planeamento urbanístico é o instrumento de determinación da clasificación e cualificación dos terreos.

A continuación, o relator fixo un minucioso estudio dos conceptos das distintas clases e categorías de solo establecidas na Lei 9/2002 e analizou os seus antecedentes na Lei do solo de Galicia e a súa equivalencia coas clases de solo que fixa a LRSV; así mesmo, referiuse á xurisprudencia recente nesta materia como a STS do 2 de abril de 2002.

Para completa-la análise da clasificación do solo, expuxo os dereitos e deberes dos propietarios de cada tipo de solo, segundo o establecido na vixente Lei 9/2002, sempre en comparación co réxime existente na regulación anterior, a Lei do solo de Galicia.

Respecto ós criterios de ordenación, sinalou que a ordenación detallada do solo urbano consolidado debe quedar establecida no plan xeral mentres que no caso do solo urbano non consolidado pode estar contida directamente no plan xeral ou quedar diferida a un futuro plan especial de reforma interior. Co obxectivo de facilita-lo desenvolvemento inmediato do solo urbanizable delimitado, a lei habilita o plan xeral para establecer directamente a súa ordenación detallada; aínda que tamén é posible que o plan xeral decida non ordenar directamente este solo e opte por remiti-la ordenación detallada ó correspondente plan parcial. Para o desenvolvemento do solo urbanizable non delimitado, será necesaria sempre a formulación do correspondente plan de sectorización. No caso do solo de núcleo rural, a lei establece o principio de fomenta-la súa ordenación e mellora, evitando a degradación e a perda das construcións tradicionais, favorecendo o uso e aproveitamento do medio rural; a propia lei establece as condicións de uso e edificación dos núcleos rurais nos seus artigos 26 e seguintes e a súa ordenación detallada correspóndelle ó plan xeral e ó plan especial de protección, rehabilitación e mellora do medio rural.

Xa para remata-la súa intervención, referiuse ó réxime transitorio previsto na Lei 9/2002, que ten como criterios xerais:

- Os plans vixentes no momento da entrada en vigor da Lei 9/2002 conservan a súa vixencia coas regras establecidas na disposición transitoria primeira.
- Quedan derogadas as disposicións que se opoñan ó disposto na nova lei, coas excepcións que se derivan da disposición transitoria primeira.
- Mantense a clasificación do solo establecida no planeamento, salvo o suposto da disposición transitoria 1.1.d).

A Lei 9/2002 mantén a clasificación do solo establecida polo planeamento urbanístico en vigor mentres non se produza a adaptación do planeamento xeral á nova lei, coa única excepción dos terreos incluídos no ámbito da servidume de protección de costas fixado na Lei 22/1988, ou no ámbito dos espacios naturais protexidos pola Lei 9/2001, de conservación da natureza.

O último relatorio da xornada «Procedemento urbanístico. Clases e plans. Procedemento de elaboración. Competencias para a súa aprobación» correu a cargo de **Vicente Ruiz Soldevilla**, subdirector xeral de urbanismo na Consellería de Política Territorial, Obras Públicas e Vivenda. Comezou recordando a situación de alerta xeral pola situación urbanística non desexable, polo incumprimento da legalidade nalgúns casos, pola existencia de plans municipais anticuados, que se viviu en Galicia no ano 2001, e que abriu o debate entre políticos, urbanistas e cidadáns en xeral. Tal situación levou ós responsables da política urbanística galega a tomar cartas no asunto en forma de acordo entre a Consellería de Política Territorial, Obras Públicas e Vivenda, determinados Concellos de Galicia (A Coruña, Vigo, Lugo, Pontevedra, Ferrol, Santiago de Compostela, Brión, Culleredo, Chantada, Ortigueira, O Irixo, Forcarei) e a Federación de Municipios e Provincias de Galicia (FEGAMP). O 27 de xullo de 2001 aprobaron o Acordo marco sobre a reforma do urbanismo en Galicia no que se sinala a necesidade de potencia-la conciencia cidadá sobre a ordenación do territorio e o urbanismo, e impulsa-la reforma lexislativa urbanística co máximo consenso dentro do marco básico da lexislación estatal e cos criterios da sentenza do Tribunal Constitucional do 11 de xullo de 2001, distribuíndose as competencias entre a Administración autonómica e as administracións municipais. O dito acordo creou unha comisión normativa que elaborou o Proxecto de lei de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia, que finalmente foi debatido e aprobado polo Parlamento de Galicia o 30 de decembro de 2002.

Fixo un recordatorio da Lei 1/1997, á que, en definitiva, estamos bastante sometidos, porque gran parte dos planeamentos están redactados e aprobados definitivamente con esta lei. Conforme ó dito texto legal, a ordenación urbanística e do territorio levarase a cabo, en ámbitos supra-municipais, a través de normas provinciais de planeamento e directrices de ordenación do territorio; e, no ámbito municipal, a través de plans xerais de ordenación municipal e de proxectos de ordenación do medio rural. Expuxo, con claridade, o concepto e finalidade de cada un destes instrumentos de ordenación.

A Lei 9/2002 non significa un abandono da Lei 1/1997, senón que como recolle a súa exposición de motivos, é unha posta ó día e un in-

tento de mellora daquela lei. A súa finalidade esencial é mellorar substancialmente a calidade da ordenación urbanística de Galicia coa intención de favorecer-lo desenvolvemento equilibrado e sostible do territorio, eleva-la calidade de vida e a cohesión social da poboación, protexer e potencia-lo patrimonio natural e cultural e garanti-lo dereito constitucional a gozar dunha vivenda digna.

Na nova lei prevese que a ordenación urbanística se levará a cabo a través de normas subsidiarias e complementarias de planeamento, e de plans xerais de ordenación municipal.

As normas subsidiarias e complementarias de planeamento son de aplicación nos municipios que carezan de planeamento municipal. Delimitan solo urbano e núcleos rurais. Poden defini-lo ámbito de sectores de solo urbanizable delimitado para o solo empresarial público ou para vivendas de promoción pública. A formulación das ditas normas correspóndelle ó conselleiro competente en materia de urbanismo e ordenación do territorio.

O plan xeral de ordenación municipal pode abarcar un ou varios municipios e ten como función esencial a ordenación integral do territorio, que se concreta nas seguintes determinacións:

- A clasificación do solo para a aplicación do réxime xurídico que corresponda.
- A definición dos elementos fundamentais da estrutura xeral adoptada para a ordenación urbanística do territorio: asignación de usos e niveis de intensidade, sistema de comunicacións, sistema de espazos libres e sistema de equipamento comunitario.

Analizou as determinacións do plan xeral respecto a cada clase de solo.

O plan parcial é o instrumento de planeamento que desenvolve detalladamente a ordenación dun sector do solo urbanizable. É un plan operativo, é dicir, aquel utilizado para o desenvolvemento das determinacións dos plans de ordenación integral ou estruturantes.

Os plans de sectorización poden entenderse como figuras con certa semellanza ós programas de actuación urbanística e plan parcial da Lei do solo e 1976. Delimitan o sector e definen os sistemas xerais.

Os plans especiais de protección poden formularse con, ou sen, plan xeral municipal. A súa finalidade é a de establecer medidas urbanísticas de protección para unha área ou elemento. Poden referirse a calquera clase de solo, así como a varios municipios e establece-las medidas de protección necesarias.

Os plans especiais de reforma interior soamente se formularán en solos urbanos non consolidados e deben estar previstos e delimitados nos plans xerais.

Os plans especiais de infraestructuras e dotacións poden formularse en calquera suposto e en calquera clase de solo, pero coa única finalidade de establecer e ordenar ámbitos de infraestructuras, equipamentos ou espazos libres, sen que se altere o modelo territorial.

Os plans especiais de protección, rehabilitación e mellora do medio rural poden formularse en calquera situación, aféctanlle ó solo de núcleo rural e ó solo rústico. Delimitarán áreas homoxéneas, segundo valores e características do medio rural. Regulará en detalle os usos e a edificación en coherencia co carácter do medio e cos obxectivos de conservación e protección.

Os estudos de detalle formularanse en desenvolvemento de plans con ordenación pormenorizada, en solo urbano, urbanizable e incluso en solo de núcleo rural.

Xa para finalizar, falou do procedemento de elaboración dos distintos instrumentos de ordenación, referíndose á competencia da Administración local e da Administración autonómica para a súa formulación e aprobación.

No serán tivo lugar unha mesa redonda da que formaron parte os tres relatores antes citados, e estableceuse un enriquecedor coloquio entre aqueles e o público asistente, que participou activamente. Así, puidemos comprobar que a casuística en materia de urbanismo é moi ampla, ó xerar interesantes cuestións que os relatores tentaron resolver.

Estas xornadas ofrecéronlles ós participantes unha visión tanto práctica como xurídica da singular realidade urbanística da nosa comunidade autónoma e, de seguro, que lles resultaron de utilidade para o seu traballo profesional diario.